

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-OK.0500.5.2026.PL
4217939.17053257.13914174
Warszawa, 20-02-2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją z dnia 3 lutego 2026 r. Pań Postanek Iwony Kozłowskiej, Anny Wojciechowskiej oraz Ewy Kołodziej w sprawie urealnienia obowiązkowych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oraz zmiany sposobu ich obliczania (znak: K10INT14996), przedstawiam poniżej wyjaśnienia.

Odnosząc się do pierwszego pytania dotyczącego obniżenia wymaganych do osiągnięcia poziomów recyklingu informuję, że wprowadzanie do przepisów krajowych uzyskanej z Komisji Europejskiej derogacji dla wyznaczonego na 2025 r. celu dotyczącego osiągnięcia 55% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, Ministerstwo Klimatu i Środowiska zgłosiło propozycje zmiany przepisów obniżających do 50% wymagany do osiągnięcia poziom recyklingu, w ramach prowadzonego procesu legislacyjnego projektu ustawy o związku metropolitalnym w województwie pomorskim (UD214). Ministerstwo zaproponowało wprowadzenie zmian do ww. projektu ustawy z uwagi na zaawansowany etap prac nad projektem¹.

W przesłanej propozycji zmiany do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Ministerstwo zaproponowało wprowadzenie 50% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych dla roku 2025 z proporcjonalnym dostosowaniem wartości dla lat 2026–2029 i pozostawieniem niezmiennych celów od 2030 r. Zaproponowano również odpowiednie przepisy przejściowe w zakresie wejścia w życie ww. przepisów.

Natomiast w przypadku nieprzyjęcia propozycji zmiany ww. przepisów w ramach prac nad projektem UD214, Ministerstwo Klimatu i Środowiska podejmie odpowiednie niezwłocznie działania mające na celu ujęcie przepisów obniżających do 50% wymagany do osiągnięcia poziom recyklingu w innym, aktualnie procedowanym projekcie ustawy.

Należy również wskazać, że w 2024 roku rząd wprowadził zmiany dotyczące złagodzenia kar za ewentualne nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu za rok 2024 i 2025 oraz poziomów składowania za rok 2025 przez gminy i inne podmioty odbierające odpady komunalne. W stosunku do podmiotów oraz gmin z obszaru objętego klęską żywiołową

¹ <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12400304>

wprowadzono zwolnienie z kar, natomiast w przypadku gmin i podmiotów z pozostałych obszarów kraju zmniejszono kary o połowę².

Odnosząc się do kolejnych pytań, dotyczących sposobu obliczania osiąganego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych informuję, że Dyrektywa 2008/98/WE oraz decyzja wykonawcza 2019/1004 określają zarówno sposób obliczania osiągniętego poziomu, jak również wskazują odpady, które można wliczać do osiąganego poziomu. Powyższe wymagania zostały transponowane do przepisów krajowych, tak aby zapewnić spójność z przepisami UE. Obliczanie poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu w sposób odbiegający od sposobu określonego w Unii Europejskiej, mogą - w przypadku nieosiągnięcia odpowiednich poziomów - narazić Polskę na zarzut nieprawidłowego wdrożenia przepisów Unii Europejskiej oraz na kary nałożone przez organy Unii Europejskiej.

Informuję jednocześnie, że Ministerstwo prowadzi szereg prac mających na celu wsparcie gmin w osiągnięciu wyższych poziomów recyklingu. W tym celu prowadzone są prace legislacyjne, działania edukacyjno-informacyjne, prowadzona jest współpraca z jednostkami odpowiedzialnymi za finansowanie gospodarowania odpadami, jak również współpraca z jednostkami badawczymi.

Zgodnie z obowiązującą metodą obliczania poziomu recyklingu odpadów komunalnych, do osiągniętego poziomu mogą zostać uwzględnione wszystkie odpady komunalne z terenu danej gminy. Możliwe jest również uwzględnianie w obliczeniach masy bioodpadów kompostowanych u źródła przez mieszkańców w tzw. przydomowych kompostownikach.

Jednym z ważnych działań podjętych przez Ministerstwo w tym zakresie jest ocena masy bioodpadów posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła w skali kraju. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) opracował ekspertyzę pn.: "Bioodpady komunalne posegregowane i poddawane recyklingowi u źródła w Polsce". Wyniki tej ekspertyzy mogą być wykorzystywane do obliczania ilości bioodpadów komunalnych posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła za rok 2024 i lata kolejne. Wykorzystanie przez gminy wyników tej pracy pozwoli zwiększyć wykazywany poziom recyklingu, ponieważ umożliwi wszystkim gminom w Polsce zaliczenie bioodpadów, posegregowanych i poddanych recyklingowi u źródła do łącznej masy odpadów komunalnych wytworzonych i poddanych recyklingowi.

Ponadto informuję, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska kontynuuje wraz z IOŚ-PIB badania dot. kompostowania bioodpadów u źródła, tak aby gminy mogły wykazywać wyższy poziom recyklingu. Planowane prace obejmują przeprowadzanie analiz dotyczących m.in. rodzinnych ogrodów działkowych, tak aby gminy mogły uwzględnić w obliczeniach bioodpady powstające na ww. nieruchomościach.

W kwestii zagospodarowania bioodpadów, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) uruchomił nabór wniosków o dofinansowanie instalacji wykorzystujących biogaz i biometan. Wnioski można składać do 30.04.2026 r. (szczegółowe informacje: <https://www.gov.pl/web/nfosigw/rozwoj-odnawialnych-zrodel-energii-w-przedsiębiorstwach-z-dofinansowaniem-ue2>).

Wśród inicjatyw wspieranych przez NFOŚiGW na szczególną uwagę zasługują m.in. działania wpływające na rozwój wytwarzania biogazu i biometanu z biomasy, które realizowane są w ramach programów:

² Ustawa z dnia 21 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1717).

- Wysokosprawna kogeneracja z biogazu wytwarzanego z biomasy, w tym z odpadów komunalnych – z budżetem 1 mld zł, oraz
- Poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez wykorzystanie biometanu” – z budżetem 800 mln zł.

Odnosząc się do kwestii osiągania wymaganych poziomów recyklingu informuję, że w ramach Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami (BDO) (<https://bdo.mos.gov.pl/>) MKiŚ dysponuje szczegółowymi danymi dotyczącymi gospodarki odpadami w Polsce.

BDO to ogólnopolski system teleinformatyczny prowadzony przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, którego celem jest ewidencjonowanie podmiotów wprowadzających produkty, opakowania oraz gospodarujących odpadami w Polsce. System wspiera kontrolę nad przepływem odpadów i realizację obowiązków środowiskowych. W ramach systemu dostępne są szczegółowe informacje o gospodarowaniu odpadami, w tym o sposobie ich zagospodarowania (recykling, odzysk, unieszkodliwianie). W ramach BDO przekazywane są również sprawozdania poszczególnych gmin dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi, w których wskazany jest m.in. osiągnięty poziom recyklingu.

Ponadto na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, podmioty prowadzące punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne oraz na podstawie rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz innych dostępnych danych o czynnikach wpływających na koszty systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wójt, burmistrz lub prezydent miasta sporządza analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi.

W analizie tej wskazywane są m.in. uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządza się w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy i podlega ona publicznemu udostępnieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu gminy.

Mając na uwadze powyższe, szczegółowe dane dotyczące gospodarki odpadami komunalnymi w poszczególnych gminach są dostępne w m.in. ww. źródłach. Ponadto MKiŚ opracowuje robocze ankiety, w ramach których gminy również przekazują informacje dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami, które są szczegółowo analizowane.

Ministerstwo prowadząc na bieżąco analizę ww. danych, dotyczącą mas wytwarzanych poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych oraz sposobów ich zagospodarowania zauważa, że wiodącym problemem w osiąganiu poziomów recyklingu przez gminy jest wysoki udział niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w ogólnej masie wytworzonych odpadów. Według aktualnie posiadanych danych za rok 2023 (nadal trwa weryfikacja danych za rok 2024) odpady niesegregowane stanowią przynajmniej 53% wszystkich wytwarzanych odpadów w Polsce. Przy znacznym udziale odpadów niesegregowanych, z których można odzyskać tylko kilka procent materiałów nadających się do recyklingu, gminy nie mają możliwości osiągania wymaganych prawem poziomów.

Ponadto niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne utrudniają recykling przede wszystkim dlatego, że prowadzą do zanieczyszczenia surowców, które mogłyby zostać

ponownie wykorzystane. W efekcie wiele z tych surowców nie nadaje się już do przetworzenia i zamiast trafić do recyklingu, zostaje skierowanych na składowiska lub do spalarni odpadów.

Dodatkowo odpady niesegregowane są trudniejsze i droższe w sortowaniu, a mimo to znacznej części materiałów nie udaje się odzyskać. Nawet jeśli coś zostanie wysegregowane, jakość takiego surowca jest często gorsza, co ogranicza możliwości jego ponownego wykorzystania. W rezultacie rośnie ilość odpadów, które nie mogą zostać poddane recyklingowi, a jednocześnie zwiększa się potrzeba produkcji nowych materiałów z surowców pierwotnych, co wiąże się z większym zużyciem energii i większym obciążeniem dla środowiska.

Odpady niesegregowane generują również wyższe koszty dla mieszkańców i gmin. Ich zagospodarowanie jest droższe niż w przypadku odpadów posegregowanych, ponieważ wymagają dodatkowego sortowania, transportu do specjalistycznych instalacji. Proces ten zużywa więcej energii i pracy, co bezpośrednio przekłada się na wyższe opłaty w systemie gospodarki odpadami.

Obecnie w Ministerstwie Klimatu i Środowiska trwają prace nad projektem ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych (nr w wykazie UC100) zwany dalej: „projektem UC100”, który służy stosowaniu rozporządzenia nr 2025/40³, które ma zastosowanie od dnia 12 sierpnia 2026 r. oraz ma na celu dostosowanie systemu rozszerzonej odpowiedzialności producenta, zwanego dalej: „ROP”, do wymagań rozporządzenia nr 2025/40 oraz art. 8 i 8a dyrektywy 2008/98/WE⁴. W dniu 13 sierpnia 2025 r. projekt UC100 został przekazany do konsultacji, opiniowania i uzgodnień. Etap ten zakończył się 3 i 10 września 2025 r., zakończono również analizę zgłoszonych uwag (wptynęło ok. 1 400 unikalnych uwag). Obecnie trwa przygotowanie finalnej wersji przedmiotowego projektu oraz dokumentów towarzyszących, w tym 12 projektów rozporządzeń wraz z OSR i uzasadnieniami, przed przekazaniem ich na kolejny etap procesu legislacyjnego – Komitet do Spraw Europejskich.

Z projektem UC100 można zapoznać się pod adresem:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12401003>.

Obowiązujący system ROP opiera się na założeniu pokrycia w najbardziej efektywny sposób całości kosztów zagospodarowania odpadów opakowaniowych poprzez zapewnienie transferu finansowego od producentów do podmiotów przygotowujących odpady do recyklingu. Przedmiotowa płatność miała przekładać się pośrednio na pokrycie kosztów innych działań w łańcuchu gospodarowania odpadów, od etapu ich odbioru i zbiórki. W praktyce obecnie funkcjonujący system nie zapewnia jednak zadowalającego pokrycia kosztów selektywnego zbierania i transportu odpadów opakowaniowych pochodzących z gospodarstw domowych, które finansowane są przez mieszkańców z ponoszonych przez nich opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Dlatego też konieczne było podjęcie działań systemowych zapewniających stabilne finansowanie gospodarki odpadami w gminach oraz sprawiedliwy podział kosztów systemu ROP, zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”.

³ W dniu 22 stycznia 2025 r. opublikowane zostało rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2025/40 z dnia 19 grudnia 2024 r. sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, zmiany rozporządzenia (UE) 2019/1020 i dyrektywy (UE) 2019/904 oraz uchylenia dyrektywy 94/62/WE, zwane dalej: „rozporządzeniem nr 2025/40). W odniesieniu do systemów ROP dla opakowań rozporządzenie nr 2025/40 stanowi lex specialis w stosunku do dyrektywy 2008/98/WE.

⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy, zwana dalej: „dyrektywą 2008/98/WE”.

Obecny system prawny nie motywuje wprowadzających produkty w opakowaniach do ekoprojektowania, natomiast gminy mają poważne trudności z realizacją celów recyklingu. W rezultacie mieszkańcy naszego kraju są obecnie nadmiernie obciążani opłatami za opakowania, gdyż ponoszą koszty dotyczące opakowań przy zakupie produktów, a następnie wnoszą opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi do gmin oraz dodatkowo, w niektórych przypadkach ponoszą dodatkowe koszty związane z karami nakładanymi na gminy za niezrealizowane cele recyklingu.

Oczekiwane efekty wprowadzenia nowego modelu ROP to m.in.:

- ponoszenie przez producentów finansowej odpowiedzialności za cały cykl życia opakowań, co w konsekwencji powinno skłonić ich do projektowania opakowań bardziej przyjaznych środowisku, za które producenci ponosić będą niższe opłaty opakowaniowe – opakowań zdalnych do recyklingu, mniejszych, trwalszych, a także takich, które będą nadawały się do ponownego użycia, ponownego napełnienia czy naprawy;
- zapewnienie równych szans wszystkim podmiotom na rynku przez jego doszczelnienie oraz eliminację przypadków, kiedy producenci nie realizują nałożonych na nich obowiązków wynikających z ROP;
- zapewnienie mechanizmów umożliwiających optymalne ustalenie wysokości opłat opakowaniowych wnoszonych przez producentów oraz wysokości rekompensat po stronie beneficjentów, które ułatwi planowanie długoterminowe systemu ROP;
- ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów opakowaniowych oraz poprawa osiąganych poziomów recyklingu odpadów opakowaniowych;
- wzrost dofinansowania działalności polegającej na zbieraniu, sortowaniu i przetwarzaniu odpadów opakowaniowych, co powinno zapewnić lepszą jakość zbieranych selektywnie odpadów oraz jakość materiału pochodzącego z recyklingu;
- osiągnięcie unijnych celów w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych;
- stabilizacja, a następnie stopniowe obniżenie realnych kosztów (po uwzględnieniu inflacji) ponoszonych przez mieszkańców za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM